

A veszprémi egyházmegye egyházlátogatási jegyzőkönyvei 1778–1779
I. Zala megye

A veszprémi egyházmegye múltjából 35.

A VESZPRÉMI EGYHÁZMEGYE
EGYHÁZLÁTOGATÁSI JEGYZŐKÖNYVEI
1778–1779

I. ZALA MEGYE

Közreadja és a bevezető tanulmányt írta

Kanász Viktor

Veszprém, 2020

A kötet előkészítését és megjelenését támogatta

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

VESZPRÉMI FŐEGYHÁZMEGYEI LEVÉLTÁR

Lektorálta
Tuhári Attila

Mutató és idegen nyelvű összefoglaló
Karlinszky Balázs

Borítótervezés, nyomdai előkészítés
Gáty István

Az előzéken szereplő térképeket Hermann István készítette,
közlésükhöz az MNL Veszprém Megyei Levéltára járult hozzá

A borítón a Varasd környéki postautak térképének részlete
(MNL OL S12 Div. XVIII. no. 54.) látható

HU ISBN 978-615-81349-2-7
HU ISSN 0238-7190

© Kanász Viktor, 2020
© Veszprémi Főegyházmegyei Levéltár, 2020

Kiadja a Veszprémi Főegyházmegyei Levéltár
Felelős kiadó: Dr. Takáts István
Nyomdai munkálatok: OOK-Press Nyomda, Veszprém
Megjelent 200 példányban

TARTALOMJEGYZÉK

A canonica visitatio intézményének története és kutatása.....	7
---	---

FORRÁSKÖZLÉS

Protocollum	19
Districtus Sümeghiensis.....	29
Districtus Keszthelyiensis	113
Districtus Kanisiensis.....	189
Districtus Tapolczensis.....	259
Districtus Kiss-Komáromiensis	341
Districtus Fürediensis	417
Település- és személynévmutató.....	471
Summary.....	485

A CANONICA VISITATIO INTÉZMÉNYÉNEK TÖRTÉNETE ÉS KUTATÁSA

A canonica visitatio, vagyis az egyházlátogatás intézményének története a katolikus egyház korai századaiban gyökeredzik. Első forrásaink az 5. századra datálhatóak. Fejlődésének fontos állomása volt az 553-as II. konstantinápolyi zsinat, amely elrendelte, hogy a püspököknek évenként egyszer ki kell kérdezni a papot a misézésről és oktatásról, valamint a gyülekezet állapotáról. Az ezt követő századok során is – például Nagy Károly törvényeiben, a *Decretum Gratiani*, vagy a *Liber Extra* gyűjteményében – folyamatosan előkerült a vizitációk szabályozása. A középkor évszázadai alatt is működő intézmény három fajtáját tudjuk elkülöníteni: az egész egyházmegyére kiterjedő, a nagyobb egységet, rendszerint főesperességet vizsgáló, valamint a részleges, azaz egy-egy esperesi kerületre kiterjedő vizitációt. Utóbbi kettőt már nem a püspök, hanem a főesperesek, és esperesek végezték a saját területükön. Magyarországon valószínűsíthetően már az Árpád-kortól végeztek plébániákat és káptalanokat is ellenőrző egyházlátogatásokat, erre több korabeli törvény szövege is utal, ám csak a késő középkorból maradtak fenn kifejezetten egyházlátogatási jegyzőkönyvnek tekinthető források. A legelső fennmaradt magyarországi egyházlátogatást Kanizsai János esztergomi érsek végezte 1397-ben.¹

Fordulópontot a trienti zsinat hozott, ami a 6., 13. és 14. ülészakán foglalkozott a kérdéssel. A hosszú múlt ellenére az egyházlátogatás intézménye csak a zsinat intézkedései nyomán vált ténylegesen rendszeressé.² Ekkor a zsinati atyák az eljárás módját is egységesítették, és megállapították, hogy a püspököknek évenként, a nagyobb egyházmegyékben pedig két évenként személyesen kell vizitációt végezni. Mindez azonban csak papíron valósult meg, a valóságban jóval ritkábban került sor egyházlátogatásokra.

V. Sixtus egy 1585-ös konstitúciójában egy további ellenőrző intézményt is elrendelt, az ún. *ad limina* jelentéseket, amelyeket a kutatók nem egyszer összemosnak a vizitációk műfajával.³ Pedig fontos különbség van köztük,

¹ KOLLÁNYI Ferenc: *Visitatio capituli E. M. Strigoniensis anno 1397. Történelmi Tár 4. f. 2.* (1901) 71–106., 239–272.; C. TÓTH Norbert: *Az esztergom-szentistváni prépostság második vizitációja. Egyháztörténeti Szemle 15* (2014/1) 3–23.

² HUBERT, Jedin: *A zsinatok története.* Bp., 2009. 115.

³ Pl. ÖRDÖG Ferenc: *Zala megye XVIII. századi népességösszeírásai és egyházlátogatási jegyzőkönyvei (1745–1771).* In: BALOGH Lajos – ÖRDÖG Ferenc (szerk.): *Névtudomány és művelődés-*

ugyanis e jelentéseket az adott egyházmegye vezetője készítette a pápai kúria számára, s segítségével a pápák a püspökök és érsekek egyházmegyéjükben kifejtett munkáját ellenőrizték. Ennek jegyében a pápa előírta, hogy minden pátriárka, prímás, érsek és püspök bizonyos időközönként Szent Péter és Szent Pál sírját személyesen, vagy akadályoztatás esetén megbízottja által köteles felkeresni, és ennek során egyházmegyéje állapotáról részletes jelentést tenni.⁴ Ennek mintájára rendelte el 1804-ben I. Ferenc király, hogy hasonló módon a püspökök és érsekek Bécsbe, a Habsburg udvarba is küldjenek beszámolókat az egyházmegyéjük állapotáról.⁵ A 19. században a vizitációk már e Hofberichték alapjául is szolgáltak, ám a 18. században a Habsburg-abszolútizmus még nem volt olyan erős, hogy ilyen adatszolgáltatásra számíthasson.

A trienti zsinat hatására a 16–17. századtól a Magyar Királyságban is sokasodó számban állnak a kutatók rendelkezésére vizitációk. Közöttük nemcsak katolikus, hanem egyre több evangélikus és református egyházlátogatást is találunk.⁶ Oláh Miklós 1559–1562 között, az esztergomi főegyházmegye területén végzett vizitálást tekintjük az első modern jegyzőkönyvnek. Ezt követően a győri egyházmegyében 1641-től, Vácon 1673-tól, Veszprémben pedig 1698-tól rendelkezünk modern vizitációkkal.⁷ A korszakban több magyarországi zsinat is foglalkozott eme intézmény megreformálásával. 1611-ben a nagyszombati zsinat Forgách Ferenc vezetésével külön tárgyalta a főesperesi vizitációkat, Pázmány Péter pedig szintén feladatának tekintette az egyházlátogatás újrászabályozását.⁸ Az uralkodók is foglalkoztak a kérdéskörrel: III. Károly 1733-ban elrendelte, hogy a vizitációkon a megyei és városi tisztviselők is vegyenek részt, Mária Terézia pedig 1747-ben arra adott utasítást, hogy az illetékes kegyúr is küldjön képviselőt.⁹ A 18. század végéig azon egyházlátogatásokat, amelyekhez az uralkodó adott felhatalmazást, generalis visitatióknak nevezték, s ennek birtokában nemcsak a katolikus vagy vegyes lakosságú, hanem a protestáns községek is felmérhetőek voltak. A vizitációk a kora újkorban sikeresen

történet A IV. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai Pais Dezső születésének 100. évfordulóján Zalaegerszeg, 1986. október 8–10. Bp., 1989. 255–259. 255.

⁴ VANYÓ Tihamér: *Püspöki jelentések a magyar Szent Korona országainak egyházmegyéiről, 1600–1850.* Pannonhalma, 1933.

⁵ GALÁN-FAZEKAS Ibolya: Püspöki jelentések a bécsi udvarhoz 1804 és 1835 között. (Fischer István egri érsek jelentésének közlésével). *Egyháztörténeti Szemle* 19 (2018/3) 52–65.

⁶ Közülük a veszprémi egyházmegye területét is érintette: THURY Etele: Kis Bertalan és Musay Gergely dunántúli ág. hitv. ev. püspökök egyházlátogatási jegyzőkönyve 1631–1654. In: *Magyar Protestáns Egyháztörténeti Adattár* 6. Bp., 1907. 11–193.

⁷ TOMISA Ilona (vál., s.a.r., bev.): *Visitatio Canonica. Az Esztergomi Főegyházmegye Barsi Főesperességének egyházlátogatási jegyzőkönyvei 1647–1674.* Bp., 1992. 6. [A továbbiakban: TOMISA, 1992.]

⁸ TOMISA Ilona (szerk., az előszót és a jegyzeteket írta): *Katolikus egyházlátogatási jegyzőkönyvek 16–17. század.* Bp., 2002. 14. [A továbbiakban: TOMISA, 2002.]

⁹ DÓKA Klára: Egyházlátogatások Zala megyében 1848 előtt (18–19. századi vizitációk, különös tekintettel a Veszprémi Érseki Levéltár dokumentumaira). *Zalai Múzeum* 7 (1997) 51–56. [A továbbiakban: DÓKA, 1997a.] 51.

betöltötték feladatukat: pontos pillanatképet adtak az adott egyházmegye főpásztorának a felügyelete alatt álló területek népességéről, a helyi egyházak lelki és gazdasági állapotáról, a templomok, parochiák, iskolák állapotáról, valamint a papok tanultságáról, moráljáról és felkészültségéről.

Bár az évszázadok alatt sokat változott eme ellenőrző intézmény jellege és információ-értéke, fontosságát és a katolikus egyházon belül betöltött szerepét mi sem bizonyítja jobban, mintsem az a tény, hogy a mai napig is végeznek az egyes egyházmegyékben vizitációkat.

A vizitációk kutatása

E forrástípus fontossága régóta ismert a magyar történetírás számára, feltárásuk, publikálásuk is ennek megfelelően hosszú múltra tekint vissza.¹⁰ Szekfű Gyula már 1927-ben jelezte a vizitációkban rejlő kutatási potenciált,¹¹ majd az 1940-es évek elején Vanyó Tihamér az egyik legfontosabb egyháztörténeti feladatnak tekintette kiadásukat, amelyhez a meglévő vizitációk jegyzékének összeállítását tartotta alapfeltételnek.¹² Pár korai munkát leszámítva¹³ e forrástípusra az 1960-as években figyelt fel jobban a magyar történettudomány, s ennek hatására az 1960–70-es években számos forrás látott napvilágot.¹⁴

¹⁰ TÓTH Krisztina: Katolikus és protestáns egyházlátogatási jegyzőkönyvek. *Levéltári Szemle* 57 (2007/3) 49–70. E források az egyéb európai nemzetek történetírásának figyelmét is felkeltették, csupán néhány példa a számtalan közül: COULET, Noel: *Les visites pastorales*. Turnhout, 1977.; OBERSTE, Jörg: *Visitation und Ordensorganisation. Formen sozialer Normierung, Kontrolle und Kommunikation bei Cisterziensern, Prämonstratensern und Cluniensern (12. – frühes 14. Jahrhundert)*. Münster, 1995.; LACKMANN, Heinrich: *Katholische Reform im Niederstift Münster. Die Akten der Generalvikare Johannes Hartmann und Petrus Nicolartius über ihre Visitationen im Niederstift Münster in den Jahren 1613 bis 1631/32*. Münster, 2004.

¹¹ „...igen sok tanulságot remélhetnénk a visitatio-jegyzőkönyvek in extenso kiadásától.” SZEKFŰ Gyula: A katolikus történetírás Magyarországon. In: *Magyar Katolikus Almanach*. I. 1927. 703–708. 707.

¹² „Ezért legsürgősebb feladatnak tartjuk, hogy minden egyházmegye lassú egymásutánban, a legrégebbeken kezdve, eredeti szövegben – lehetőleg jegyzetelve és bevezetéssel – kiadja egyházlátogatási jegyzőkönyveit. Altalános elvként megállapíthatjuk, hogy 1800-ig az eredeti terjedelemben kellene őket megjelentetni, [...] a kiadás időrendben haladjon [...]. E munkának alapfeltétele, hogy először minden püspökség rendszeresen megállapítsa meglévő s a plébániákon és más levéltárakban lappangó egyházlátogatási jegyzőkönyveinek jegyzékét.” VANYÓ Tihamér: A plébániatörténet-írás módszertana. *Regnum. Egyháztörténeti Évkönyv*. 4. [1940–41.] 3–64. 36.

¹³ Például: NÉMETHY Lajos: *Egyházi vizsgálat Esztergom vármegyében 1701-ben*. Esztergom, 1896.; SZUHAY Benedek: *Az egyházlátogatás (Canonica visitatio)*. Miskolc, 1900.; MERÉNYI Ferenc: *Domsics Mátyás egyházlátogatása (Canonica Visitatio) Baranyában 1729-ben*. Pécs, 1939.

¹⁴ VARGA Imre: A canonica visitatio. *Vigilia* 42 (1977/2) 104–108., valamint a 18. lábjegyzetben felsorolt irodalom. Ide sorolhatjuk Holl Béla 2004-ben megjelent munkáját is, amely gyakorlatilag már az 1960-ban elkészült, ám évtizedekig kéziratban maradt. HOLL Béla: *A váci püspöki egyházlátogatási jegyzőkönyvek protestáns vonatkozású bejegyzései a 18. században*. (Koltai András – Zvara Edina s.a.r.). Bp., 2004.

Ezt követően a pártállami tudománypolitika megszűnése után az egyháztörténeti kutatások fellendülésével az 1990-es évektől az ezredfordulóig figyelhetünk meg egy következő hullámot, amelynek vezéregyéniségei Dóka Klára, Beke Margit és Tomisa Ilona voltak.¹⁵ Ezidő alatt lényegében elkészült a mai magyarországi egyházmegyék vizitációinak jegyzéke, s számtalan forrás került kiadásra.¹⁶ Bár 2009-ben megjelent a pécsi egyházmegye 1738–1742-es vizitációja,¹⁷ mégis úgy tűnik, hogy mára a lendület megtörni látszik.

A vizitációk kiadása, feldolgozottsága tekintetében a régiók közül a Nyugat-Dunántúl elsősorban Buzás József, Házi Jenő, Lőrincz Imre és Varga Imre munkásságának révén különösen jó helyzetben van.¹⁸ A veszprémi egyházmegye forrásait, s azok kiadását tekintve gazdag múltra tekint vissza, ugyanis számos vizitáció áll a kutatók rendelkezésére. Az egyházmegyében a legkorábbi

¹⁵ DÓKA Klára (szerk.): *Segédanyag az egyházlátogatási jegyzőkönyvek feldolgozásához*. Bp., 1991.; DÓKA Klára: Az egyházlátogatási jegyzőkönyvek forrásértéke a Székesfehérvári püspökség dokumentumai alapján (1778–1868). *Magyar Egyháztörténeti Vázlatok* 5 (1993/1–2) 181–201.; továbbá tőle: DÓKA Klára: Egyházlátogatási jegyzőkönyvek a levéltárakban és a kutatásban. In: SZABADI István (szerk.): *„Hogy mindnyájan egyek legyünk...”* Debrecen, 2003. 83–94.; DÓKA Klára: Áttekintés a magyarországi katolikus püspöki (érseki) levéltárakban őrzött egyházlátogatási jegyzőkönyvekről. In: GÓZSY Zoltán – VARGA Szabolcs – VÉRTESI Lázár (szerk.): *Katolikus megújulás és a barokk Magyarországon, különös tekintettel a Dél-Dunántúlra. 1700–1740*. Pécs, 2009. (Seria Historiae Dioecesis Quinqueecclesiensis 7.) 293–306.; valamint: BEKE Margit (vál., bev., jegyz. ellátta): *Pázmány Péter egyházlátogatási jegyzőkönyvei (1616–1637)*. Bp., 1994.; TOMISA, 1992.; TOMISA Ilona (vál., s.a.r., bev.): *Visitatio Ecclesiae. Egyházlátogatási jegyzőkönyvek Batthyány József esztergomi érsek idejéből 1776–1779*. Bp., 1997.; TOMISA Ilona: A kánonjog és a népi jogszokás alakulása a 18–19. században az egyházlátogatási jegyzőkönyvek alapján. In: KUTI Klára (szerk.): *Morzsák. Tanulmányok Kisbán Eszter tiszteletére*. Bp., 1997. 171–176.; TOMISA, 2002.; valamint Kovács Béla (közlétesítő): *Eszterházy Károly püspök egyházlátogatásának jegyzőkönyvei. I–IV*. Eger, 1997–2001.; VARGA Imre: A Canonica Visitatio. *Magyar Egyháztörténeti Vázlatok* 1 (1989) 337–354.

¹⁶ SZÁNTÓ Konrád – ZOMBORI István (sorozatszerk.): *Egyházlátogatási jegyzőkönyvek katalógusa. 1–9*. Bp., 1994–2000. – 1. Kalocsai főegyházmegye. Összeáll. DÓKA Klára. Bp., 1994., 1998. – 2. Váci egyházmegye. Összeáll. PATKÓNÉ KÉRINGER Mária. Bp., 1997. – 3. Székesfehérvári egyházmegye. Összeáll. DÓKA Klára. Bp., 1997. [A továbbiakban: DÓKA, 1997b.] – 4. Veszprémi egyházmegye. Összeáll. DÓKA Klára. Bp., 1997. – 5. Egeri főegyházmegye. Összeáll. DÓKA Klára. Bp., 1998. – 6. Győri egyházmegye. Összeáll. DÓKA Klára. Bp., 1998. – 7. Pécsi egyházmegye. Összeáll. PATKÓNÉ KÉRINGER Mária. Bp., 1999. – 8. Szombathelyi egyházmegye. Összeáll. DÓKA Klára. Bp., 1999. – 9. Esztergomi főegyházmegye. 1–4. Összeáll. HEGEDŰS András – TÓTH Krisztina. Bp., 2000.

¹⁷ GÓZSY Zoltán – VARGA Szabolcs (bev. tan., közreadja): *Visitatio canonica dioecesis Quinqueecclesiensis 1738–1742*. Pécs, 2009. (Seria Historiae Dioecesis Quinqueecclesiensis 5.)

¹⁸ BUZÁS, Josef: *Kanonische Visitationen der diöcese Raab aus dem XVII. Jahrhundert. I–IV*. Eisenstadt, 1966–1969.; BUZÁS, Josef: *Kanonische Visitationen der Diözese Raab aus dem Jahre 1713*. Eisenstadt, 1980.; HÁZI, Jenő: *Die kanonische Visitation des Stefan Kazó, Archidiakon von Eisenburg/Vasvár in Burgenland – Teil des Komitates Eisenburg in den Jahren 1697–1698*. Eisenstadt, 1958.; LŐRINCZ Imre: A rábaközi főesperesség egyházlátogatási jegyzőkönyve 1659-ből. *Arrabona* 16 (1974) 233–241.; VARGA Imre: A győri székesegyház, főesperesség egyházlátogatási jegyzőkönyvei 1698-ból. *Arrabona* 13 (1971) 177–221.; VARGA Imre: A rábaközi főesperesség egyházlátogatási jegyzőkönyvei 1696–97-ből. *Arrabona* 14 (1972) 283–315.; FÜLÖP Éva: A Győri Egyházmegye Canonica Visitatio-i. *Soproni szemle* 54 (2000/1) 54–70.

ismert vistatio 1554-ből származik, mikor is a zalai területeket mérték részletesen fel, s az ezt követő két évszázadból több visitatio áll a kutatók rendelkezésére. A legkorábbiakat – az említett 1554-es zalai, valamint az 1698-as pápai főesperességet, a Dráva-menti plébániákat (1692–1760), az egyházmegye területén fekvő kiváltságos plébániákat (1732–1754) vizsgáló vizitációkat kiadó Pfeiffer János jóvoltából már régóta ismeri a történettudomány.¹⁹ Az oszmán uralom után Volkra Ottó püspök tartott először 1711-ben az egész egyházmegyére kiterjedő vizitációt, ám e forrás nem maradt fenn. Ezt követően azonban több kiadatlan vizitáció is fellelhető a Veszprémi Főegyházmegyei Levéltárban, például a Padányi Bíró Márton által az 1740-es évek második felében végzett egyházlátogatások, Bajzáth József 1778–1779-es vizitációja, vagy Kurbély György 1815–1818-as, valamint Zichy Domonkos 1842–1849-es egyházlátogatása.²⁰

Az 1778–1779-es canonica visitatio

1777-ben óriási változások zajlottak le a veszprémi egyházmegye életében, ugyanis ekkor történt meg a dunántúli püspökségek területi átszervezése, s ezzel együtt a szombathelyi és a székesfehérvári püspökség megalapítása, amely alaposan megkurtította a veszprémi egyházmegye területét. Mindez szükségessé tette az állapotok újbóli felmérését és bizonyos fokú belső átszervezést. Ezért 1778–1779-ben Bajzáth József megyéspüspök személyesen végzett egyházlátogatást, amely során az egész egyházmegye felmérésre került.²¹ Kiadása azért is fontos, mert a korabeli egyházmegyéről a többi vizitációval összevetve e forrás adja a legátfogóbb képet.

¹⁹ PFEIFFER János: *A veszprémi egyházmegye legrégebbi egyházlátogatásai (1554–1760)*. Veszprém, 1947. (A veszprémi egyházmegye múltjából 10.)

²⁰ Ezekről: HORVÁTH József: Padányi Bíró Márton veszprémi püspök egyházlátogatási jegyzőkönyve Somogyvárról és leányegyházairól. *Somogyi Múzeumok Közleményei* 2 (1975) 235–248.; HORVÁTH József: Padányi Bíró Márton veszprémi püspök egyházlátogatási jegyzőkönyve Szentbékálláról és leányegyházairól. *A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei* 16 (1982) 271–285.; MESZLÉNYI Antal: *Gróf Zichy Domonkos veszprémi püspök (1842–1849) egyházlátogatása 1845–1846-ban*. Veszprém, 1941. (A veszprémi egyházmegye múltjából 7.)

²¹ Az egyházmegye korabeli állapotáról legújabban: NYIKUS Norbert: A veszprémi püspökség állapotja Bajzáth József püspökségének kezdetén, 1777. *Egyháztörténeti Szemle* (2006) 110–125.; DÉNESI Tamás: *Alsópapság, pasztoráció és egyházi irányítás a 18. századi veszprémi egyházmegyében*. Bp., 2006. [Doktori disszertáció, ELTE BTK]; továbbá SIPTÁR Dániel, DÉNESI Tamás, MIHALIK Béla és HERMANN István tanulmányai a *Megyetörténet. Egyház- és igazgatástörténeti tanulmányok a veszprémi püspökség 1009. évi adománylevele tiszteletére*. HERMANN István – KARLINSZKY Balázs (szerk.): Veszprém, 2010. című kötetben; valamint HERMANN István: *A veszprémi egyházmegye igazgatása a 18. században (1700–1770)*. Veszprém, 2015. (A Veszprém Megyei Levéltár Kiadványai 37. / A veszprémi egyházmegye múltjából 28.)

A latin nyelvű vizitáció eredeti példánya jelenleg a Veszprémi Főegyház-megyei Levéltárban három bőrkötésű kötetbe rendezve található. A kötetek vármegyék szerint lettek csoportosítva, külön tárgyalva a Zala, Veszprém és Somogy vármegyék területén végzett egyházlátogatásokat. Fő célunk a teljes forráscorpus kiadása, amelyet jelen forrásközléssel a zalai főesperességben, vagyis Zala vármegyében végzett egyházlátogatás publikálásával kezdünk, ezt követi majd a veszprémi és somogyi területeken végzett vizitációk kiadása.²²

A Zala vármegyei vizitációk egy kötetbe rendezve találhatóak meg.²³ Bajzáth a területi változások miatt nem az egész megyét, hanem csak a füredi, kiskomáromi, tapolcai, kanizsai, keszthelyi, és sümegi esperességek 57 plébániáját vizitálta. A megye nyugati fele, azaz a zalaegerszegi és az ekkor létrejött alsólendvai főesperesség ugyanis már a szombathelyi egyházmegye területéhez tartozott, a muraközi területek pedig a zágrábi egyházmegye fennhatósága alatt álltak.²⁴

A kötet legelején egy öt oldalas, számozott, gépelt, utólag beillesztett jegyzék található a tartalomról, amelyben a települések betűrendi sorrendbe állítva sorakoznak, melléjük rendelve a vizitáció éve és a kötetben található oldalszámok. A kötet elején számozatlan oldalakon Bajzáth József megyéspüspök protocolluma található, benne a vizitáció során vizsgált kérdésekkel. Ezt egy index követi, majd a sümegi kerület bemutatásával kezdetét veszi a vizitáció. Az eredeti oldalszámozás az 578. oldalig megy el. Ezt – miután utólagosan az 579. és 580. oldalt is számmal látták el – követi Bajzát 1778. október 30-i, pecséttel is ellátott hitelesítése, majd a következő oldalon egy kivonat található, amely a zalai főesperesség lutheránus és református prédikátorait, azok életkorát és működési helyét sorolja fel.

A vizitációban megemlékezik a templom állapotáról, a jövedelmekről, a patrónus, a tanító, plébános, a harangozó és a bábák személyéről, valamint az adott település lakosságáról. Így a forrás nagy adatgazdagságával kivételes lehetőséget nyújt különböző történeti kutatások elvégzésére. Minderre több példa is felhozható. Mivel a vizitáció részletesen ír az egyes plébánosok életkoráról, tanulmányairól, nyelvismeretéről, valamint magaviseletéről, a forrás archontológiai és prozopográfiai adattárak elkészítésére vagy pontosítására ad lehetőséget.²⁵ Az egyes települések lélekszámának, felekezeti megoszlásának

²² A Zala megyei vizitációkról: DÓKA, 1997a.; ÖRDÖG Ferenc: *Zala megye népességösszeírásai és egyházlátogatási jegyzőkönyvei (1745–1771). I–II.* Bp.–Zalaegerszeg, 1991.; ÖRDÖG Ferenc: A 18. századi népességösszeírások és egyházlátogatási jegyzőkönyvek mint a névszociológia forrásai. *Névtani értesítő* 27 (2005) 23–30.

²³ Veszprémi Főegyház-megyei Levéltár I.1.8. Visitaciones canonicae, Visitatio canonica archidiaconatus Szaladiensis (14. kötet).

²⁴ A veszprémi időkből készült korábbi jegyzőkönyveket részben átadták a Szombathelyi Egyházmegyei Levéltár számára. DÓKA, 1997a. 52.

²⁵ A korabeli papságról legújabbban: HERMANN István: A veszprémi egyházmegye papsága 1700

pontos leírása a demográfiai kutatások számára lehetnek fontosak. A templomok, kápolnák, iskolai helységek leírása az építészeti és művészettörténeti feldolgozások számára lehetnek relevánsak, míg a plébánia és a plébános saját könyvtárának részletes bemutatása komoly könyv- és művelődéstörténeti fontossággal bírhat.²⁶ Az egyházi földek felsorolása, többek közt a szomszédok pontos bemutatása révén a helyi földrajzi és birtokosi viszonyok rekonstruálására ad lehetőséget, a vizitációban az egyes településeknél szereplő, jelentős számú lakos felsorolása pedig a genealógiai kutatásokhoz nyújt remek lehetőséget. Mindezeknek köszönhetően nemcsak az egyház- és helytörténeszek számára, hanem a tágabb szakma számára is érdekes forrás lehet e corpus.²⁷

Pár konkrét példán keresztül látható, micsoda részletességgel jegyezte fel az információit a vizitátor. Nézzük meg az oszmán hódítás korában többször elpusztított, ám a 18. században újjáépülő és látványos fejlődésnek induló Nagykanizsa példáját. A mezőváros esetében sok más mellett megtudjuk, hogy a Szent Józsefnek dedikált templom patrónusi jogait Batthyány Ádám bírta, s benne nem plébános szolgált, hanem a helyi ferencesek gárdiánja, a harminchat éves Herczer Imre teljesített adminisztrátorként szolgálatot. Ezért előre megállapított jövedelem illetve, így a keresztelésért 17 krajcárt, házasságkötésért 2 forintot, temetésért pedig 34 krajcárt kellett a híveknek fizetni. A ferences atya németül, magyarul és horvátul is beszélt, amire szükség is volt, ugyanis a vegyes etnikumú városban a szentbeszédet mindhárom nyelven modták. Bár iskolaépülettel nem rendelkezett a plébánia, de a huszonhat éves Fekete György személyében egy erkölcsös iskolamester okította a város diákjait, s a tanításon kívül az ő dolga volt a harangozás és az éneklés is. Hasonló feladatai voltak a huszonhárom éves Violányi Józsefnek, aki a szentmiklósi (miklósfai) filia tanítójaként már saját iskolaépületben dolgozhatott.

és 1777 között (származás és tanulmányok). In: FORGÓ András – GÖZSY Zoltán (szerk.): *Katolikus egyházi társadalom Magyarországon a 18. században*. Pécs, 2019. (Pécsi Egyháztörténeti Műhely 11.) 259–276.

²⁶ Ertől: HERMANN Egyed – ÉBERHARDT Béla: *A veszprémi egyházmegye papságának könyvkultúrája és könyvállománya a XIX. század elején*. Veszprém, 1942. (A veszprémi egyházmegye múltjából 8.); MONOK István: Az egyházlátogatási jegyzőkönyvek könyvtártörténeti hasznosítása. *Magyar Egyháztörténeti Vázlatok* 10 (1998/1–2) 203–207.; MONOK István: Az egyházlátogatási jegyzőkönyvek olvasmánytörténeti forrásértékéről. In: BALÁZS Géza – CSOMA Zsigmond – JUNG Károly et al. (szerk.): *Folklorisztika 2000-ben. Folklor – irodalom – szemiotika. Tanulmányok Voigt Vilmos 60. születésnapjára. II. Bp., 2000. 661–670.*

²⁷ A feldolgozáshoz segítséget nyújthat: VARGA Imre: A canonica visitatio értelmező szótára. *Vigília* 43 (1978/3). 200–204., uo. (1978/4) 270–273.; DÓKA, 1997b.; RÁCZ Imre: *Glossarium. Latin - magyar szójegyzék a canonica visitatio és a régi latin nyelvű okmányok fordításához*. Miskolc, 1998.; SZASZKÓNÉ SIN Aranka – BREINERNÉ VARGA Ildikó (szerk.): *Magyarország történeti helységnévtára. Zala megye (1773-1808). I–II. Bp., 1996.* HORVÁTH Zita: *Paraszi valomások Zalában I. A Mária Terézia-kori úrbérrendezés kilenc kérdőpontos vizsgálata Zala megye három járásában. Zalaegerszeg, 2001. (Zalai gyűjtemény 51.)*

A tanítókon kívül azt is megtudhatjuk, hogy összesen hét bába működött a városban, ám saját sírásóval már nem rendelkezett a település, e feladatot a hívek látták el a felszentelt és körülkerített temetőben. Részletesen bemutatja a vizitáció a városban és a határában található nyolc kápolnát is, így például a Szent Donát tiszteletére emelt kápolna a szőlőhegyen épült, benne egy jó állapotú, három terítővel és egy oltárterítővel ellátott oltár állt, valamint egy kehely a hozzá való tálkával. A felszereléshez számos további tárgy, ruhadarab tartozott: egy kazula, egy stóla, velum, bursa, purificatorium, corporale, amictum, alba, valamint egy öv. Ezen felül pedig egy harangocska hívta imára a híveket. Amikor a város áhitatos polgára megbetegedett, testének az 1766-ban Somssich Antal által alapított szegénykórházban, lelkének pedig a Legméltóságosabb Oltáriszentség, vagy a Kordások társaságának sorai közt található gyógyírt. A vizitáció kiadása pedig jó alkalmat teremt pár szakirodalmi tévedés korrigálására, így például leszögezhetjük, hogy palini Inkey Boldizsár a Szent Kereszt kápolna gondozására nem pálos szerzeteseket, hanem ferences remeteket szeretett volna hívni.²⁸

A vizitáció hasonló részletességgel tárja elénk a többi plébánia és filia korabeli életét is. Mindezek tükrében elmondható, hogy a vizitáció segítségével a hosszú 18. század során a reorganizáció korszakát élő egyházmegye e virágzó barokk korszakának utolsó éveibe nyerhetünk átfogó rálátást. S mindezt szinte az utolsó pillanatban, a fejlődés zenitjén, ugyanis a század végére a (poszt)jozefinista egyházpolitika gyökeresen új felekezeti-egyházi viszonyokat teremtett a veszprémi egyházmegyében is, amelyek bemutatására már a 19. századi egyházlátogatások szolgálnak forrásul.

A forrás kiadása során sok segítséget kaptam, amelyekért elsősorban Karlinszky Balázsnak, Tusor Péternek, Hermann Istvánnak, Tuhári Attilának, Knapp Évának és Orsós Juliannának tartozom köszönettel. A kötet az MTA-PPKE Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoportban végzett munka keretében készült, amihez az MTA TKI nyújtott támogatást.

²⁸ A vizitáció kanizsai adatairól részletesen: KANÁSZ Viktor: Nagykanizsa egyházi élete az 1778–1779-es canonica visitatio tükrében. *Zalai Múzeum* 23 (2017) 225–234.

Átírási elvek

A forrást betűhív változatban tesszük közzé, ám mivel a vizitáció közreadása során elsősorban a történeti kutatások segítése volt a célunk, bizonyos nem egyedi s nem korjelölő esetekben a szótári, klasszikus formát figyelembe véve normalizáltuk a szöveget. Ennek megfelelően a következő egységesítést alkalmaztuk: *sicque* → *sicque*, *exequitur* → *exsequitur*, *quot annis* → *quotannis*, *opidum* → *oppidum*, *extant* → *exstant*, *comunionis* → *communio*, *duntaxat* → *dumtaxat*.

Bizonyos szavak többféle módon is megtalálhatóak a szövegben, ezeket is egységesítettük, pl. *ceremonia/caeremonia* → *caeremonia*, *baptismate/baptizmate* → *baptismate*, *elemosyna/elemosina* → *eleemosyna*, *fenum/foenum/faenum* → *faenum*. A feleslegesnek ítélt kötőjeleket és szóközöket kivettük: pl. *ludi-rector/ludi rector* → *ludirector*, *ludi-magister/ludi magister* → *ludimagister*, *neo-nupta* → *neonupta*, *archi-diaconatus* → *archidiaconatus*.

A forrásban található mértékegységeket szintén rövidített alakban használjuk: pl. *florenus* → *flor.*, *denarius* → *den.*, *metreta Posoniensis* → *metr. Pos.* A hely- és a vezetékneveket betűhíven írtuk át, ám a keresztnéveket normalizáltuk (pl. *Joannes/Johannes* → *Joannes*, *Matthias* → *Mathias*, *Casparus/Gasparus* → *Casparus*). A könyvtárak állományának felsorolásakor az egyes szerzők neveit több formában is megtaláljuk (például Hermann Busenbaum: *Busenbaum*, *Buzenbaum*, *Busembam*, *Buzembam*, Pápai Páriz Ferenc: *Páriszpápai*, *Párizpapay*, *Páriszpápay*, *Párispápay*, Martin Wigandt: *Vigand*, *Vigant*, *Vigandt*, *Viggand*). E neveket a forrásban található módon hagytuk. A szerzőknél a rövidített nevek jelölés nélkül kiegészítésre kerültek (például *Gel. Dicit. Locupletis.* → *Galesius Di Cilia Locupletissimus*) a következetesen hibás alakokat viszont nem módosítottuk (például *Gaspard Juenin* neve következetesen *Juein* alakban szerepel).

A szentek neve előtti, általában csupán *S.* formában jelölt *sanctus* szót, valamint a sokszor csak sziglaként (*I.*) jelölt *illustrissimus* és *inclytus* alakot, továbbá a *BMV* rövidítést (*Beata Maria Virgo*) is jelölés nélkül feloldottuk.

A *j* betűket a korjelölő szavak esetében meghagytuk az újkori klasszikus alakban (pl. *jejunium*, *juventus*), a szóvégi *j/y* betűket viszont a tulajdonnevek kivételével egységesítettük (pl. *ij* → *ii*, *y* → *ii*).

A tévesztés következtében duplikált szövegrészeket < > jellel, a kiolvashatatlan vagy feloldhatatlan szöveget szögletes zárójellel [...] jelöltük.

A szövegben használt zárójeleket: */:* és *:/* a ma használatos () zárójellel váltottuk fel. Több esetben a szerző nem zárta le a megkezdett zárójelben lévő részeket, ezeket jelölés nélkül megtettük. Bizonyos, a fentiekől eltérő esetekben az eredeti szöveget nem javítottuk, hanem [!] jelöléssel láttuk el.

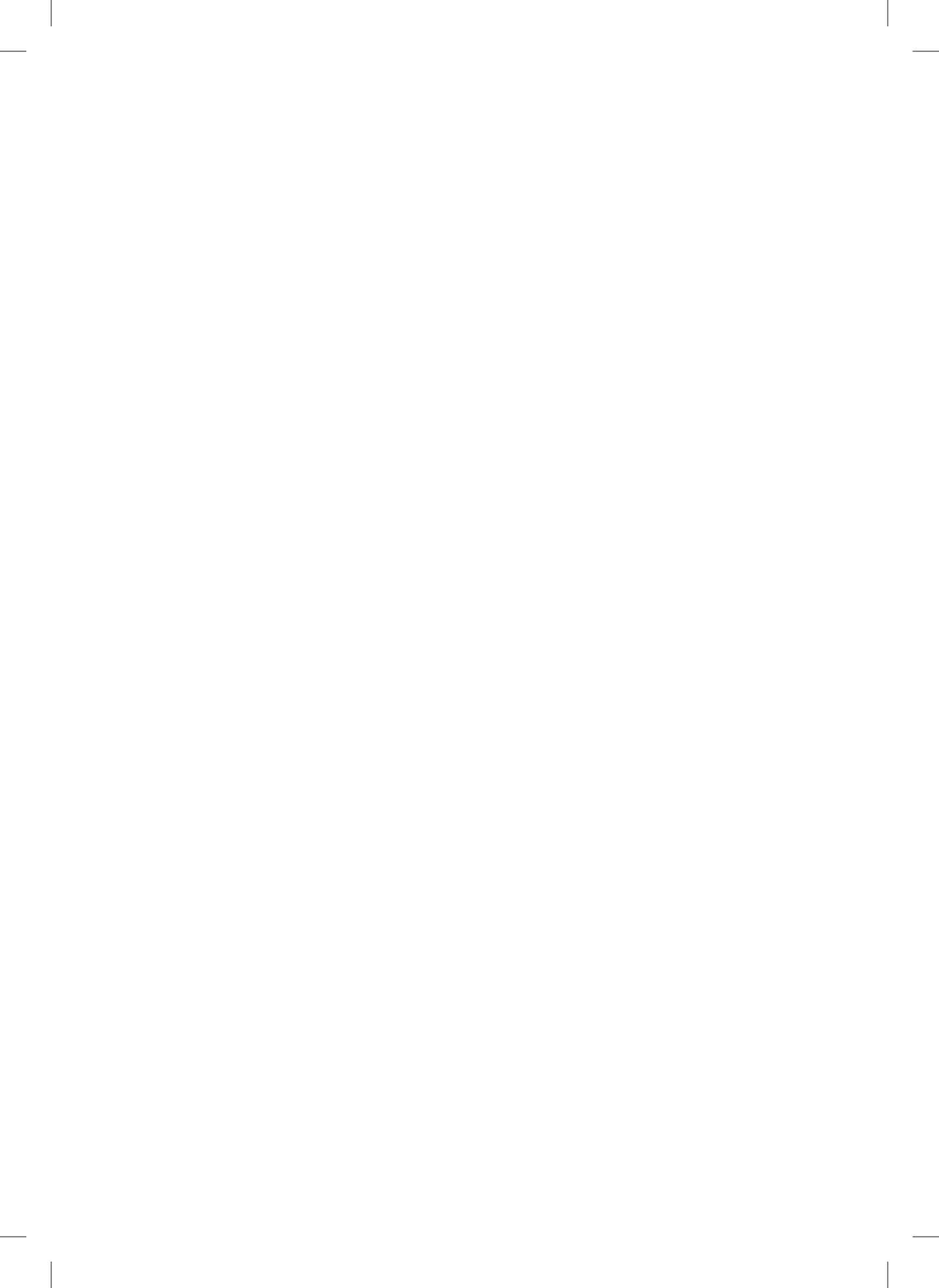
A folio-számokat szögletes zárójelbe téve jelöltük. Azokban az esetekben, amikor egy adott szó az adott folio alján, valamint az új folio tetején szétválasztva szerepel, az új folio jelölését az adott szó előtt jelöltük. A forrás struktúráját, a bekezdések elrendezését többségében meghagytuk. A számozás nem a kötet legelső oldalán, hanem az indexet követően kezdődik.

A tulajdonnevek (személy-, ország-, helynevek) átírásánál meghagytuk a szövegben található nagy kezdőbetűket, ám a forrás a kis- és nagybetűket igen változatosan és következetlenül használja, ezeket többnyire a kisbetű javára döntve egységesítettük.

A szövegben több a lejegyző általi, valamint későbbi kék színű ceruzával eszközölt aláhúzás található, amelyek általában következetlenül a forrásban található településeket jelölik. Ezen aláhúzásokat a szöveg kiadásában nem jelöljük. A nevek közül csupán a szövegben található plébánosokat láttuk el lábjegyzettel, megadva – amennyiben megtalálhatóak – az adott személy életrajzának helyét Pfeiffer János történeti névtárában.²⁹

²⁹ PFEIFFER János: *A veszprémi egyházmegye történeti névtára (1630–1950)*. München, 1987. (Dissertationes Hungaricae ex Historia Ecclesiae 8.) [A továbbiakban: PFEIFFER, 1987.]

TELEPÜLÉS- ÉS SZEMÉLYNÉVMUTATÓ

Kötetünk mutatójában a közreadott forrásszövegben előforduló fontosabb település- és személynevek kaptak helyet. A mutató magyar nyelvű, a forrásokban szereplő tulajdonneveket magyar változatban közöljük.

A településnevek esetében törekedtünk azok azonosítására, napjainkban használatos alakjuk és közigazgatási besorolásuk megadására.⁹⁴ Zárójelben így minden esetben közöltük, ha a 18. századi település ma valamely más település része, megváltozott a neve, vagy elnéptelenedve melyik település határában található. A plébániák esetében kurzívan jelöltük a rájuk vonatkozó egyházlátogatási jegyzőkönyv kötetünkbeli oldalszámát. A mutató egyéb földrajz neveket (dűlők, hegyek, patakok stb.) nem tartalmaz.

A személynevek esetében az egyházi személyek és iskolamesterek esetében kizárólagosságra törekedtünk, a kegyurak esetében a néven nevezettek kerültek mutatónkba. Előbbieket kurzívált par., a tanítókat schm. rövidítéssel jelöltük. A plébánia javadalmi földjeinek határosait és szomszédosait ellenben nem tüntettük fel, ahogyan azok haszonbérlőit, illetve a plébánia kihelyezett vagyonának használóit, a plébániai könyvtárak köteteinek szerzőit sem. Szintén nem kerültek feltüntetésre a katolikus hitre tért személyek nevei, a templomok és kápolnák patrocíniumai, valamint az egyes egyesületek és a ferences provinciák nevei. Az előnévvel rendelkező nemesi családok elsősorban családnevek szerint kerültek a mutatóba.

*

A, Á

Ábrahámhegy 275.	Alsó-Rajk (ma Alsórajk) 216–218.
Acsády Ádám veszprémi püspök 95.	I. András magyar király 430.
Akaly lásd Balatonakali	Antal család 427.
Alibánfa 253–256.	Antalfa lásd Szentantalfa
Alló Imre <i>par.</i> 358.	Ányos család 427.
Almás (ma Almásháza) 414–415.	Arács (ma Balatonfüred része) 421.,
Alsó-Aranyád lásd Aranyod	425.
Alsó-Dörgicse (ma Dörgicse) 445.,	Aranyod (ma Zalaszentgrót része)
452.	141., 147.
Alsó-Eörs (ma Alsóörs) 424–425.,	Aszófő 433., 436–437.
469.	
Alsó-Pahok (ma Alsópáhok) 27.,	
179–187.	

⁹⁴ Ennek alapjául a levéltár egyházlátogatási jegyzőkönyveinek segédlete szolgált: VARGA Tibor László: Egyházlátogatási jegyzőkönyvek – Visitaciones canonicae. Veszprém, 2010. (*A Veszprémi Érseki és Főkáptalani Levéltár Segédletei 1.*)

B

- Bácsmegyey család 221.
 Badacson Lábdi (ma Badacsonylábdihegy) 284.
 Badacson-Tomaj (ma Badacsonytomaj) 318., 323.
 Badacsonytördemic 27., 314–323.
 Bagola 204.
 Bajáky 38.
 Bajházy László *par.* 353.
 Bajnovits Péter 173.
 Bajzáth József veszprémi püspök 19., 29., 469.
 Ba(a)k 244–245.
 Bakó család 463.
 Bakonak lásd Nagybakónak
 Baksaháza, Baksa-Háza (ma Orosztony része) 379–380., 384.
 Balassa Mihály 284.
 Baliko István *schm.* 94.
 Balatonakali 447., 453.
 Balatoncsicsó 28., 437–454., 457.
 Balaton-Ederics (ma Balatonederics) 337., 339.
 Balatonfüred 423., 425., 469.
 Balatongyörök 177.
 Balatonhenye 273–274., 469.
 Balatonmagyaród 349., 351.
 Balatonrendes 280–282.
 Balatonszepezd 279., 281–282.
 Balatonszőlős 435–436., 469.
 Balatonudvari 446., 453.
 Balogh István *schm.* 100.
 Bányai József *schm.* 327.
 Barátságiget (ma Kehidakustány része) 163–165.
 Barbarics Ferenc *schm.* 319.
 - László *schm.* 321.
 Bartakovics Pál *par.* 463.
 Batthyány Ádám 201.
 - család 42–43., 206., 428.
 - Ignác egri prépost 114., 137., 141., 159., 400.
 - Imre 137., 141.
 - Lajos 205.
 Bat(t)yk 34., 36.
 Bazsi 90., 92., 97.
 Bebesy István 193.
 Békásy Ferenc kapornaki apát 163.
 Beke István 371.
 IV. Béla magyar király 42.
 Belső-Ábrahám lásd Ábrahámhegy
 XIV. Benedek pápa 248.
 Bercsényi Ádám *par.* 260.
 Bertha János 212.
 Bertold gróf 410.
 Berzencze lásd Börzönce
 Bessenyei család 400.
 - István 212.
 - László 212.
 Bezeréd 116., 118.
 Bezerédy család 114., 463.
 - Jób 78., 102.
 Bíró József *lm.* 184.
 - Márton *schm.* 134.
 Boc(z)földe (ma Zalaegerszeg része) 243., 245.
 Bocs Ferenc ev. lelkész 469.
 Bocska 230–231.
 Bodorfa 62., 64–65.
 Bogyay Ignác 290.
 - Péter 358.
 Bókaháza 170.
 Boldogasszonyfa (ma Alsópáhok része) 186.
 Bolla István Ferenc *par.* 455.
 Boros család 386.
 - János *schm.* 271.
 Borsos Jónás *par.* 239.
 Bosnyák István *schm.* 169.
 - János *schm.* 447.
 Bosok György *schm.* 178.
 Bot(t)fa (ma Zalaegerszeg része) 243., 245.
 Botka Bálint 30.
 Bozsok (ma Csácsbozsok, Zalaegerszeg része) 249–250.

Börzönce 226., 231.
 Braunáth Ferenc *schm.* 162.
 Bucsa lásd Kisbucsa
 Búcsúszentlászló 27., 232–238.
 búcsúszentlászlói ferencesek 232.
 Buka-háza lásd Bókaháza
 Bük lásd Nemesbük
 Büky Imre *schm.* 304.

C

Canisa lásd Nagykanizsa
 Czib Ignác *schm.* 347.

Cs

Csabrendek 26., 66–77.
 Csács (ma Csácsbozsok, Zalaegerszeg
 része) 27., 246–250.
 Csáford 141., 146–147.
 Csanády János *schm.* 227., 229.
 Csány lásd Zalacsány
 Csányi Bernát 167.
 - család 166–167.
 - Imre 166.
 Csapi 371., 373.
 Csapó (ma Batyk része) 35–36.
 Csatár 27., 238–246.
 Cserpán József *schm.* 397.
 Cserszeztomaj 173.
 Csicsó lásd Balatoncsicsó
 Csippán Imre 154.
 Csopak 421–422., 425.
 Csoron-Földe (ma Vigántpetend része)
 457., 460–461.
 Csőr Ferenc 98.
 Csörgeo József *schm.* 35.
 Csuttor Péter *schm.* 289.

D

Dabronc(z) 74., 76–77.
 Dany György *par.* 449.
 Deák Gáborné Hertelendy Anna
 159–160.

- László 212.
 Deáki (Nyirád határában) 110–111.
 Dénes bán 42.
 Dényés (ma Dinnyés) 428.
 Dervarics György *par.* 106.
 Devecser 109.
 Diás (ma Gyenesdiás része) 173.
 Dióskál 387–388., 392.
 Diska (ma Kisapáti része) 297.
 Diszel (ma Tapolca része) 313.
 Dobai János *schm.* 294.
 Dóczy József *par.* 180.
 Dombos György *schm.* 117
 Domonkos Lajos 154.
 Döbröce (Döbröncze) 76., 81., 84–85.
 Dörgicse 271., 469.
 Dörögld lásd Taliándörögld
 Döt(t)k 40–41.
 Dusnak (ma Pölöskefő része) 230–231.

E, É

Ebergényi Ferenc *schm.* 208.
 Égen-Földe (ma Sármellék része)
 360–361.
 Eger (ma Egeraracsza része) 379–380.
 Egerszeghy Ferenc *schm.* 465.
 Egerváry család 400.
 Egregy (ma Hévíz része) 184., 186.
 egri püspök lásd Esterházy Károly
 Eőcs lásd Öcs
 Eöttvös lásd Ötvös
 Erdős Mátyás *schm.* 33.
 Érsek János 70.
 Esseki Ferenc 205.
 Esterházy család 386.
 - Károly, galántai 58–59., 267., 291.,
 328., 454–455.
 - Miklós 308–309.
 Esztergál (ma Esztergályhorvati része)
 383–384.

F

- Fábián bencés szerzetes 431.
 Fakos (ma Hahót része) 231.
 Farkas család 337.
 - Ferenc *par.* 400.
 - József 221., 377.
 - László *par.* 88.
 Felső-Dörgicse (ma Dörgicse) 445., 452.
 Fejér János *par.* 367.
 - megye 428.
 Fekete család, galántai 67.
 - György *schm.* 202.
 Felső-Eörs (ma Felsőörs) 28.,
 426–430., 469.
 felsőörsi prépost lásd Gloser Gábor
 Felsőpáhok 183., 185–186.
 Felső-Rajk, 387., 389., 392.
 Festetics család 119.
 - Kristóf, tolnai 148., 176., 179., 203.,
 406.
 - Pál, tolnai 38–39., 120., 126., 149.,
 173., 179., 220–221., 251.
 Fodor Ferenc *schm.* 348.
 - János *schm.* 329.
 Forintos, forintosházi család 93., 386.
 - Gábor, forintosházi 94., 221., 463.
 Forintos-háza (ma Orbánosfa része)
 414–415.
 Főlső-Aranyád lásd Aranyod
 Főlső-Páhok lásd Felsőpáhok
 Frajvíz (ma Homokkomárom része)
 209–210.

G

- Gál család, gyulai 46., 50.
 - Gábor, gyulai 46, 49.
 - Ignác, gyulai 46.
 Galambok 344., 346., 348., 351.
 galántai Esterházy lásd Esterházy
 - Fekete lásd Fekete
 Galsa lásd Veszprémgalsa
 Garabonc 369., 373.

- Gelse 27., 211–220.
 Gelsesziget 214–215., 217., 219.
 Gerecz János *schm.* 52.
 Géri János *par.* 138.
 Gétye 194–195.
 Giczey István veszprémi kanonok 417.
 Gloser Gábor felsőörsi prépost,
 kalocsai kanonok 427.
 Gógánfa 72–73., 76.
 Golden Ferenc *schm.* 435.
 Göttweig (AU) 247.
 Gulács lásd Nemesgulács
 Gulacsics Imre *schm.* 296.

Gy

- Gyepű (ma Gyepükaján része) 64–66.
 Gyéry lásd Géri
 Gyömörő lásd Zalagyömörő
 győri szeminárium 100.
 - káptalan 120., 122., 300.
 Győrke Pál *par.* 418.
 Győrköcs János *schm.* 377.
 - Péter *schm.* 215.
 gyulai Gál lásd Gál
 Gyula-Keszi (ma Gyulakeszi) 27.,
 288., 299., 302., 308–314.
 Gyülevész (ma Zalaszentlászló része)
 134–136.
 Gyűrűs 407., 409.

H

- Hahót 27., 220–232.
 Haláp lásd Zalahaláp
 Hany lásd Nemeshany
 Hány János *schm.* 413.
 Hegyesd 264–265., 289.
 Hegy-Magas (ma Hegymagas) 293.,
 295., 297.
 Henye lásd Balatonhenye
 Herczer Ince ferences szerzetes 201.
 Herman István *schm.* 364.
 Hertelendy család 400.

- Gábor 159.
- Gáspár 113.
- György 154.
- Hertelendyné Farkas Anna 154–155.
- Hetés lásd Nemeshetés
- Hevenesy László 46.
- Hídvég (ma Zalavár része) 350–351.
- Homok-Komarom (ma Homok-komárom) 27., 205–211.
- Hompáss (Hompász) Ignác *par.* 316.
- Honorics József *schm.* 467.
- Horváth család, ukki 52.
- Ferenc *schm.* 360.
- György 147.
- István *par.* 59.
- János *schm.* (Dióskál) 389.
- János *schm.* (Csatár) 242.
- János *schm.* (Pölöskefő) 230.
- József, szalabéri 30., 32., 38–39., 114.
- Márton *schm.* (Felsőrajk) 390.
- Márton *schm.* (Zalagyömörő) 72.
- Mihály *schm.* 110.
- Miksa *par.* 207.
- Pál *schm.* 354.
- Horváthi (ma Esztergályhorváti része) 391–392.
- Hosztót (Hosztod) 49–50., 57.
- Hosszúfalu (ma Zalaapáti része) 170–171.

I

- Iaurinum lásd Győr
- Igricze lásd Zalaigrice
- Ila József *schm.* 369.
- Inkey Boldizsár, palini 196–197., 201., 205., 226., 377., 397., 463.
- Istvánd lásd Lesenceistvánd, Zalaistvánd

J

- Jakabfa lásd Szentjakabfa
- Jakasics Jakab *schm.* 429.
- Jankó Ádám *par.* 438.
- Jankovics István *par.* 174.
- Jelenfy család 449.
- Jurunics (Juranics) László *par.* 149.

K

- Kacorlak 228., 231.
- Kajánföldre (ma Gyepükaján része) 64–65.
- Kál lásd Dióskál
- Káldy József *schm.* 74.
- Kallósd 162., 165.
- kalocsai kanonok lásd Gloser Gábor
- Kálóczy Ferenc *par.* 167.
- György *par.* 394.
- Kanisa lásd Nagykanizsa
- kanizsai József zsidó 341.
- Kapolcs 457–459., 461., 462., 469.
- Kapornak lásd Nagykapornak
- kapornaki apát lásd Békásy Ferenc, Kecskés László, Richvaldszky György
- Kapronczay Mihály *par.* 126.
- Káptalanfa 26., 58–66.
- Káptalantóti 27., 298–308., 311., 320.
- Karmacs 27., 153–159.
- Károly József *schm.* 156.
- Kaross lásd Zalakaros
- Katona György *schm.* 144.
- István *schm.* 451.
- János *schm.* 280.
- Kávinszky Mihály *schm.* 291.
- Kecskeméti Zsuzsanna 176.
- Kecskés László kapornaki apát 410.
- Kehid (ma Kehidakustány része) 27., 159–166.
- Kékkút 304., 307.
- Kelemen József *schm.* 163.
- László 38.

- Kemend (ma Kemendollár része)
406–407., 409.
Kemény István *schm.* 285.
Kerecsen (ma Kerecseny) 378., 380.
Kereki (ma Szentbékállá határában)
269., 271.
Keresztury Ferenc *schm.* 391.
Keszthely 27., 172–179., 284.
keszthelyi ferencesek 124., 179.
Keö-Vágó-Eörs lásd Kővágóörs
Kili János *schm.* 93.
Kilimán 215., 217., 219.
Kiss Mihály 385.
- Pál veszprémi nagyprépost 315.,
317–318., 320., 459.
- Sándor *schm.* 460.
Kis-Apáthi (ma Kisapáti) 288., 291.,
294., 297.
Kisbucsa 236–237.
Kiss-Dörgitse (ma Dörgicse) 444.,
452.
Kis-Eörs (ma Kővágóörs része)
281–282.
Kisfalud (ma Mindszentkállya része)
271–272., 274.
Kisfalud (ma Zalaszentiván része)
255–256.
Kiss-Görbő (Kisgörbő) 26., 77–85.,
140.
Kiskanizsa (ma Nagykanizsa része)
200.
Kiss-Komarom lásd Zalakomár
Kis-Rada (ma Garabonc része)
372–373., 384.
Kisrécse (Kiss-Récse) 398.
Kiss-Szőlős lásd Balatonszőlős
Kisvásárhely 95., 103–104., 109.
Komár-város (ma Zalakomár része)
344–345., 351.
Kontor család 400.
Kónya Ferenc *par.* 325.
Kornik János *schm.* 449.
Korpavár (ma Nagykanizsa része)
209–210.
- Kosár László *schm.* 420.
Kovács György *par.* 309.
- György *schm.* 403.
- István *schm.* 176.
- István *par.* 190.
- József 358.
Köböl-Kút (ma Köbölkút) 317., 320.
Köszvényes (ma Felsőpáhok része),
355–356.
Kővágóörs 27., 275–282., 469.
Köves (ma Csopak része) 419.,
424–425.
Köves-Kállya (ma Köveskál) 272., 274.,
469.
Köveskút lásd Zalaköveskút 158.
Kristóf premontrai szerzetes 43.
Krizmanics (Krisznerics) András *par.*
29.
Kustány (ma Kehidakustány része)
164–165.
- L**
- Lampert ispán 42.
Langvíz (ma Homokkomárom része)
209–210.
Laurencsics Ádám *schm.* 337.
Lasnak (ma Lazsnak, Nagykanizsa
része) 198.
Legman János *par.* 47.
Lendvay János *schm.* 96.
Lengyel család 293.
Lesencefalu 164–165., 329., 332.
Lesenceistvánd 328., 331.
Lesencze-Tomaj (ma Lesencetomaj)
27., 324–333.
Lovas 419–420., 422., 425.
Lovasy Pál *schm.* 388.
Lukács Mihály *schm.* 263.
Lukácsi család 394.
Lukafa (ma Alibánfa része) 255–256.

M

- Magyar János *par.* 154.
 - János *schm.* 344.
 magyar király lásd I. András, IV. Béla
 Magyarád lásd Balatonmagyaród
 Magyarszentmiklós 209–210.
 Magyarszerdahely 226., 230–231.
 Magyorosy József *schm.* 75.
 Mánd (ma Szentgyörgyvár része)
 355–356.
 Márffy József 370.
 Marton János *par.* 79.
 Megyer 56–57.
 Megyes lásd Zalameggyes
 Merenye lásd Zalamerenye
 Meszes-Györök lásd Balatongyörök
 mezőszegedi Szegedy lásd Szegedy
 Miklós Dávid ref. lelkész 469.
 Miklósfa lásd Szent-Miklós
 Mind-Szent (ma Lesencetomaj része)
 331–332.
 Mind-Szent-Kálla (ma Mindszentkálla)
 270–272., 274.
 Mihályfa 93., 97.
 Misefa 414–415.
 Modrovics István *schm.* 142.
 Molnár Benedek *schm.* 372.
 Monostorapáti 27., 259–265.
 Monoszló 452–453., 469.
 Morvaország (Moravia) 43.
 Mory Sándor *schm.* 82.
 Murman Mihály ev. lelkész 469.
- N**
- Nagy Benedek 374.
 - Ferenc *schm.* 102.
 - Ferenc nemes 366., 370.
 - Hugó ferences szerzetes, káplán 197.
 - István *schm.* 292.
 - János *par.* (Gelse) 213.
 - János *par.* (Nemesvita) 334.
 - László *schm.* 63–64.
- Sándor *schm.* 128.
 Nagybakónak 28., 393–399.
 Nagyfalud (ma Zalaszentiván része)
 255–256.
 Nagy-Görbő (ma Nagygörbő) 81.,
 83–85.
 nagyjenői pálosok 394.
 Nagykanizsa 27., 196., 199–205., 214.
 nagykanizsai ferencesek 196–197.,
 199–200., 204.,
 - piaristák 200.
 Nagypapornak 28., 410–416.
 Nagy-Rada (ma Nagyrada) 372.,
 379–380., 384.
 Nagy-Récse (ma Nagyrecse) 396., 398.
 nagyszombati szeminárium 30., 107.,
 174., 260., 267., 285., 300., 334.,
 342., 353., 358., 367., 386., 400.,
 455., 463.
 Nagy-Vászony (ma Nagyvázsony) 449.
 Nedeczky család 325.
 - Károly, nedeczei 324., 327.
 Nemes-Ápáthi (ma Nemesapáti) 28.,
 212., 399–410.
 Nemesbük 156., 158.
 Nemesgulács 303., 320., 322.
 Nemeshány 63., 65.
 Nemeshetés 233., 236–237.
 Nemes-Káptalan-Tóthi lásd Káptalan-
 tóti
 Nemesrádó 192., 194., 410.
 Nemessándorháza 233., 236–237.
 Nemesszentandrás 236–237.
 Nemesszer (ma Szentpéterúr része)
 191., 193., 195.
 Nemes Vigánth (ma Vigántpetend
 része) 457–458., 461.
 Nemesvita 27., 333–339.
 Németfalu lásd Lesencefalu
 Németh-Szent-Miklós lásd Magyar-
 szentmiklós
 Németh János *schm.* (Salföld) 306.
 - János *schm.* (Zalaapáti) 383.
 - József *schm.* 83.

Nostoré (Nosztori, ma Csopak része)
420.
Novák Dániel *schm.* 70.

Ny

Nyírád 26., 105–112., 462.
Nyírlak (ma Sümeg része) 103–104.
Nyitrai György *schm.* 157.

O, Ó

Obornak (ma Eszteregnye része)
209–210.
Óbudavár 443., 452.
Óhid (ma Óhíd) 82., 85.
Oláh István *par.* 38.
Ollár (ma Kemendollár része) 407.
Orbányosfa 408–409.
Ormánd (ma Zalakomár része)
350–351.
Ormándi János *par.* 120.
Orosztony 377., 380.
Oroszvály László 358.
Ország József 141.

Ö, Ó

Öcs 466., 468.
Ördöghenye (ma Petőhenye) 253.,
255–256.
Örvényes (ma Örvényes) 434.,
436–437.
Ötvös 75–76.

P

Paál István *par.* 132.
- János *schm.* 312.
Pacsa 28., 385–393.
Padányi Biró Márton veszprémi
püspök 86., 91., 98–99., 102., 111.,
259., 263., 283., 288., 426., 437.,
441., 446.

Padár 414–415.
Páhy István *par.* 251.
- Pál *par.* 221.
Pakod 26., 37–42.
Palasznak lásd Paloznak
Palin (ma Nagykanizsa része) 27.,
196–199.
palini Inkey lásd Inkey
Palkonya (ma Dióskál része)
379–380.
Pallosy József *schm.* 145.
Paloznak 28., 417–426.
pápa lásd XIV. Benedek
Parraghy Imre *par.* 267.
Patyi Ádám *schm.* 317.
Pécsel(y) 469.
Pécsöly Ferenc *schm.* 331.
Perczel család 427.
Petend lásd Vigántpetend
Petheő András *schm.* 191.
Petőhenye 254–255., 403.
Petréte lásd Pötréte
Pintér József *schm.* 305.
Póhl Izidor zalavári apát 247., 362.,
380., 382., 384.
Pókafa (ma Pókaszepetk része) 406.,
409.
Posta Mátyás *schm.* 434.
Poszva (ma Zalaegerszeg része)
255–256.
Pölöske 233., 236–237.
Pölöskefő (Pölöskefej) 229., 231.
Pötréte 387, 390., 392.
Praga lásd Sümegprága
Pribék Ferenc 212.
Prikker János *schm.* 272.
Pula 457.
Pupp György *par.* 374.
Pusztadörög (ma Zalahaláp része)
297.
Püspök-Chehi lásd Sümegcsehi

R

Rád lásd Nemesrádó
 Radmanics József *schm.* 123.
 Rajk lásd Felsőrajk
 Rajkovics család 394.
 Rajky család 386.
 Rákóczy János *schm.* 116.
 Raposka 295., 297.
 Ráskó (ma Taliándörögöd része)
 467–468.
 Rekkenparag (ma Pacsa határában)
 387., 391–392.
 Rendek lásd Csabrendek
 Rendes lásd Balatonrendes
 Rezi 27., 148–153.
 Richvaldszky György kapornaki apát
 410–411.
 Rigács 54., 57.
 Rosos család 427.
 Rosty Ferenc 38.
 Rumi család 386.
 - István *schm.* 81.
 Rusa Pál *schm.* 145.

S

Saár-Szegh lásd Sárszeg
 Sabján György *schm.* 405.
 Sággy Ádám 154.
 Sál-Földe (ma Salföld) 306–307.
 Sallér család 386.
 - István 374.
 Sándorháza lásd Nemessándorháza
 sárdi Somsics lásd Somsics
 Sárhida 244–245.
 Sárkány János *par.* 342.
 Sármellék 28., 357–361.
 Sárosd (ma Zalaszegvár része) 51., 55., 57.
 Sárszeg 398.
 Sáska 264–265.
 Schaper János *schm.* 80.
 Schwartz Lajos *par.* 207.
 Sénye 134–136.

Sepesd lásd Balatonszepezd
 Sidó (Zsidó) László *par.* 30.
 Sidy Erzsébet 212.
 - Magdolna 212.
 - Pál 212.
 Simony Antal 148.
 Skáky Dezső csatári apát 238.
 Skublics család 221., 238.
 Somogyi Antal *par.* 114.
 Somsics Antal, sárdi 204.
 Sotonyi György *schm.* 396.
 Stájerország (AT) 239.
 Stingli József *schm.* 407.
 Sümeg(h) 26., 83., 98–104., 109–110.
 Sümeghy család 386., 400.
 sümegi ferencesek 45., 65., 76., 99.,
 147., 298.
 Sümegcsehi 26., 84., 86–97.
 Sümegprága 95–97.
 Styria lásd Stájerország

Sz

Szabar, Szabár lásd Zalaszabar
 Szabó István *par.* 300.
 - József *schm.* (Orosztony) 378.
 - József *schm.* (Szigliget) 322–323.
 - József *schm.* (Vindornyafok) 158.
 - József *schm.* (Zalaszegvár) 49., 51.
 - Mihály *schm.* (Balatonmagyaród)
 349.
 - Mihály *schm.* (Zalaszentmihály) 235.
 Szala-apáthi lásd Zalaapáti
 Szala-Bér lásd Zalabér
 szalabéri Horváth lásd Horváth
 Szala-Koppány lásd Zalakoppány
 Szalapa 84–85.
 Szala-Sz-László lásd Zalaszentlászló
 Szalavár lásd Zalavár
 Szalay család 394.
 - György *schm.* 216.
 Szántó lásd Zalaszántó
 Széchényi Ferenc 132., 357–358.
 - György veszprémi püspök 99.

Szegedy Ferenc, mezőszegedi 76.,
319., 466.
- Ignác, mezőszegedi 30., 267.
- Imre 176.
Szeg-liget lásd Szigliget
Szegvár lásd Zalaszegvár
Szelestey György *par.* 411.
Szent-András (ma Hévíz része) 185.
Szent-András lásd még Nemesszent-
andrás
Szentantalfa 442., 450–451., 453.
Szent-Balázs lásd Zalaszentbalázs
Szent-Békál, Szent-Bekallya (ma
Szentbékálla) 27., 262., 266–274.
Szent-Groth lásd Zalaszentgrót
Szent-György-vár (ma Szentgyörgyvár)
28., 352–357.
Szent-Ivány lásd Zalaszentiván
Szent-Jakab-fa (ma Szentjakabfa)
438., 452.
Szent-László lásd Búcsúszentlászló
Szent-Márton lásd Zalaszentmárton
Szent-Mihály lásd Zalaszentmihály
Szent-Miklós (Miklósfa, ma Nagyka-
nizsa része) 203–204.
Szent-Péter lásd Tüskeszentpéter
Szent-Peter-Úr (ma Szentpéterúr) 27.,
189–195.
Szente János *schm.* 346.
Szép János 349.
- János ref. lelkész (Balatonszőlős)
469.
- János ref. lelkész (Monoszló) 469.
Szerdahely lásd Magyarszerdahely
Szerdényi János *schm.* 141.
Szigeth lásd Gelsesziget
Szigliget 321.
Szyartó Ferenc *schm.* 44.
Szita Márton *par.* 386.
- Péter ev. lelkész 469.
Szombathely Antal 212.
Szőnyi József *par.* 67.
Szóópótk (ma Pókaszepetk része)
405–407., 409.

T

Tagyon 442., 448–449., 451., 453.
Takács János *schm.* 53., 55.
Takó Ferenc *schm.* 39.
Taliándörög 28., 108., 110.,
462–469.
Tallián család 427.
- Ignác 462–463.
Tapolcza (ma Tapolca) 27., 283–298.,
308.
Tefler Gellért bencés szerzetes 363.
Tekenyé 143–144., 146–147.
Thanhoffer József 319.
Tibolt József 341.
Tihany 28., 423–424., 430–437.
tihanyi apát lásd Vajda Sámuel
Tilaj 169–171.
Tímár József *schm.* 249.
Tlittner Konrád *schm.* 443.
Tollasics György *schm.* 32.
Toldy Ferenc *schm.* 61.
Tolnai Festetics lásd Festetics
Tolnai László 154.
Tomaj lásd Cserszegtomaj
Tóth Ferenc *schm.* 278.
- János *par.* 160.
- Péter 358.
Tölgy-Csán (ma Tölgycsány, Pakod
része) 40–41.
Tóllós (ma Zalakomár része) 350–351.
Tördemicz lásd Badacsonytördemic
Trombitás István *schm.* 281.
Turó Mihály ref. lelkész 469.
Türje 26., 42–46.
türjei prépost [Tichy Izidor] *par.*
42–43.
Tüskeszentpéter (ma Zalaszentgrót
része) 145–147.
tüskevári pálosok 66., 190., 193.
Tútós (ma Pacsa része) 387., 391–392.
Tyrnavia (SK) lásd Nagyszombat

U, Ű

Udvarnok lásd Zalaudvarnok
 Udvari lásd Balatonudvari
 Udvar József *par.* 276.
 Újfalu (ma Zalacsány része) 170–171.
 Újj-Udvar lásd Újudvar
 Újlak lásd Zalaújlak
 Újudvar 215., 218–219.
 Újváry József *ref. lelkész* 469.
 Ukk 52., 57.
 ukki Horváth lásd Horváth
 Ungh (ma Dióskál része) 218–219.
 Uszkay Ferenc *schm.* 448.
 Utner István *schm.* 182.
 Uzza 329., 332.

V

Váczy Ferenc *schm.* 269.
 Vadászy Pál *schm.* 433.
 Vági Ferenc *schm.* 151.
 Vajda Ferenc 114.
 - Sámuel tihanyi apát 423., 431.
 - Zsigmond 114.
 Vállus 123.
 Varga Ádám *schm.* 253.
 - János *schm.* 444.
 Várvölgy lásd Zsid
 Vásárhely lásd Kisvásárhely
 Vashegy (ma Vonyarcvashegy része)
 173.
 Vecsei Sámuel *ref. lelkész* 469.
 Véged lásd Zalavég
 Verebely Viktor 38–39.
 Veszprém 20., 469.
 Veszprémgalsa 55., 57.
 veszprémi egyházmegye 19., 36.
 - ferencesek 453.
 - káptalan 315., 317., 365., 366., 417.,
 427.
 - püspök lásd Acsády Ádám, Bajzáth
 József, Padányi Biró Márton,
 Széchényi György

- szeminárium 38., 47., 59., 68., 79.,
 88., 114., 120., 126., 132., 138.,
 149., 154., 160., 167., 180., 190.,
 213., 221., 309., 325., 374., 394.,
 411., 418., 438.
 Vigántpetend 28., 454–462.
 Vilmos premontrei szerzetes 43.
 Vindornyafok 157–158.
 Vindornyalak 127–130.
 Vindornyaszőlős 127–128., 130.
 Violányi József *schm.* 203.
 Vita lásd Nemesvita
 Vonyarc (ma Vonyarcvashegy része) 173.
 Vöckönd 403–404., 409–410.
 Völgyesy Antal *schm.* 234.
 Vór (ma Szentpéterúr része) 191.,
 194–195.
 Vörös Sándor 38.

W

Weszprim lásd Veszprém

Z

Zala megye 19.,
 Zalaapáti 28., 372., 379., 381–385.
 Zalabér 26., 29–36.
 Zalacsány 27., 166–172.
 Zalagyömörő 71., 73., 76.
 Zalahaláp 290., 297.
 Zalaigrice 194–195.
 Zalaistvánd 405., 409.
 Zalakaros 344., 347–348.
 Zalakomár 28., 341–352.
 Zalakoppány 26., 113–118.
 Zalaköveskút 158.
 Zalameggyes 56–57
 Zalamerenye 28., 365–373.
 Zalasárszeg 398.
 Zalaszabar 28., 373–381.
 Zalaszántó 26., 125–131.
 Zalaszegvár 26., 46–58.
 Zalaszentbalázs 224–227., 231.

Zalaszentgrót 27., 44., 137–147.
Zalaszentiván 250–257.
Zalaszentlászló 27., 131–136.
Zalaszentmárton 387., 391–392.
Zalaszentmihály 235., 237.
Zalaudvarnok (ma Zalaszentgrót része)
135., 144–145., 147.
Zalaújlak 370–371., 373.
Zalavár 28., 247., 362–365., 380.,
382.
zalavári apát lásd Póhl Izidor
Zalavég 33., 35.
Zámbó József *schm.* 313.
Zánka 448., 453.
Zeke József 78.
Zivolics Pál *schm.* 224.

Zs

Zsid (ma Várköly) 26., 119–124.
Zsoldos János ref. lelkész 469.

SUMMARY

The history of the institution of ecclesiastical visits (*canonica visitatio*) stems from the preliminary period of the Church, the first sources date back to the 5th century. Visits in bigger number and similar principle are at scholars' disposal since the 16–17th centuries, in consequence of the decisions made at the council of Trent. These surveys successfully carried out their purpose in their times by providing exact snapshots of the population of the diocesan territory, the moral and financial means of local parishes, the conditions of temples, parish and school houses as well as of the moral, mental readiness and educational backgrounds of local priests.

Immense change took place in 1777 concerning the life of the Veszprém diocese (*diocesis Wesprimiensis*), covering the significant territory of Transdanubia. It was in this year when the episcopacies of the region were reorganised, the dioceses of Székesfehérvár and Szombathely were erected, whereby the territory of the Veszprém diocese was significantly diminished. This fact necessitated both the general conditions of the episcopacy to be reevaluated and an internal restructuring to a certain extent. This made bishop József Bajzáth to personally lead an ecclesiastical visit of the whole Veszprém diocese in 1778–1779.

The authentic Latin text of the visit is preserved in three leather-bound folios in the Veszprém Archdiocesan Archive. These volumes respectively contain the surveys of the three counties of the episcopacy: Somogy, Veszprém and Zala fill one book each. Our main purpose is to publish the whole source – the present edition is the first one in the row, providing the text of the Zala archdeaconry, more or less equivalent to Zala county. However, we may note that bishop Bajzáth visited only those parts of the county that remained within the Veszprém diocese: the decanal districts of Füred, Kanizsa, Keszthely, Kiskomárom, Sümege and Tapolca. These consist of altogether 57 parishes.

The text of each parish provides a thorough overview of the condition of the temple, the income of the priests and the temple, the very person of the patron, the school master, the priest, the bell ringer and the midwife, and also the people of the village. This richness of data provides exceptional opportunities for different historical investigations. As the source describes the priests' age, education, knowledge of languages and behaviour in details, it is useful for assembling and revising archontological and prosopographical databases.

The number of the population, the distribution of denomination of the settlements may carry information for demographical research. The description of temples, chapels, school houses are relevant for art- and architecture historical assessment, whereas the enrollment of the parishes' and priests' library have intense book- and culture-historical references. The enumeration of parish-demesnes makes it possible to reconstruct contemporary geographical and property affairs by enlisting their every neighbour, and, finally, the significant number of local population alleviate genealogical research. All in all, this source-publication might be useful for church and local historical researchers as well as for a wider range of academics.

The canonical visit provides a comprehensive survey of the life of the diocese in the period of the flourishing baroque reorganisation and development after the Ottoman conquest. This picture is almost the last of its kind on its peak-point: the post-Josefinistic church policy resulted in radically new denominational and church affairs within the Veszprém diocese as well – a period which is to be described by the canonical visits of the early 19th century.

A VESZPRÉMI EGYHÁZMEGYE MÚLTJÁBÓL
című sorozatban megjelent kötetek

1. LUKCSICS Pál – PFEIFFER János: *A veszprémi püspöki vár a katolikus restauráció korában*. Veszprém, 1933.
2. PEHM József: *Padányi Biró Márton veszprémi püspök élete és kora*. Zalaegerszeg, 1934.
3. BEDY Vince: *A felsőörsi prépostság története*. Veszprém, 1934.
4. HORVÁTH Konstantin: *Az Egyházi Értekezések és Tudósítások (Az első magyar kat. teol. folyóirat) története 1820–1824. Versegly Ferenc és Horváth János levelezése 1812–1822*. Veszprém, 1937.
5. MOLNÁR Ernő: *A nagyjenő-tüskevári páloskolostor*. Veszprém, 1936.
6. AGGHÁZY Mária: *A zirci apátság templomépítkezései a XVIII. században*. Veszprém, 1937.
7. MESZLÉNYI Antal: *Gróf Zichy Domonkos veszprémi püspök (1842–1849) egyházlátogatása 1845–1846-ban*. Veszprém, 1941.
8. HERMANN Egyed – EBERHARDT Béla: *A veszprémi egyházmegye papságának könyvkultúrája és könyvállománya a XIX. század elején*. Veszprém, 1942.
9. PFEIFFER János: *A veszprémi káptalan újkori statutumai (1667–1780)*. Veszprém, 1943.
10. PFEIFFER János: *A veszprémi egyházmegye legrégebb egyházlátogatásai (1554–1760)*. Veszprém, 1947.
11. HERMANN Egyed: *Kurbély György veszprémi püspök (1755–1821)*. Veszprém, 1947.
12. HOSS József: *A kaposvári plébánia története*. Veszprém, 1948.
13. PETRÁK Mihály: *Acsády Ádám veszprémi püspöksége (1725–1744)*. Veszprém, 1949.
14. TAKÁCS Lajos: *Ranolder János veszprémi püspök élete és munkássága (1806–1875)*. Veszprém, 1987.
15. BOZSÓKY Pál Gerő: *Segesdi krónika*. Veszprém, 1993.
16. KÖRMENDY József: *Gr. Volkra Ottó Ker. János veszprémi püspök élete és munkássága (1665–1720)*. Veszprém, 1995.
17. KÖRMENDY József – RAJCSI Pál: *Rott Nándor veszprémi püspök bérmlási feljegyzései (1921–1938)*. Veszprém, 2000.
18. GUTHEIL Jenő: *Veszprém város okmánytára (1002–1523)*. Veszprém, 2007.
19. M. TÓTH Antal: *A veszprémi székesegyház XVIII–XIX. századi zenéje*. Veszprém, 2007.
20. ÉRSZEGI Géza – SOLYMOSI László: *Veszprém város okmánytára. Pótkötet*. Veszprém, 2008.

21. HUCHTHAUSEN Lajos: *Bilingézések. Történetek a veszprémi egyházmegye XX. századi életéből*. Balatonkiliti–Veszprém, 1995–2009.
22. HERMANN István – KARLINSZKY Balázs (szerk.): *Megyetörténet. Egyház- és igazgatástörténeti tanulmányok a veszprémi püspökség 1009. évi adománylevele tiszteletére*. Veszprém, 2010.
23. KARLINSZKY Balázs – VARGA Tibor László (szerk.): *Aedes jubilat. Tanulmányok a veszprémi székesegyház 1910. évi újraszentelésének tiszteletére*. Veszprém, 2011.
24. KÁLMÁN Dániel – MIHALIK Béla Vilmos – ZARNÓCZKI Áron (közzéteszik): *A veszprémi káptalan 1727. és 1755. évi urbáriumai*. Veszprém, 2012.
25. DRESKA GÁBOR – KARLINSZKY Balázs (szerk.): *Monumenta ecclesiae Vesprimiensis 1437–1464. A Veszprémi Érseki és Főkáptalani Levéltár középkori oklevelei*. Veszprém, 2014.
26. KARLINSZKY Balázs (szerk.): *Szerzetesrendek a veszprémi egyházmegyében. A Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskolán 2014. augusztus 27–28-án rendezett konferencia előadásai*. Veszprém, 2015.
27. VARGA Tibor László (szerk.): *Folytonos fegyverropogás közepette. Források a veszprémi egyházmegye második világháborús veszteségeiről I*. Veszprém, 2015.
28. HERMANN István: *A veszprémi egyházmegye igazgatása a 18. században (1700–1777)*. Veszprém, 2015.
29. KARLINSZKY Balázs – VARGA Tibor László (szerk.): *„Nehéz időkben dönteni kell.” A veszprémi püspökség a második világháború idején. A Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskolán 2015. augusztus 26-án rendezett konferencia előadásai*. Veszprém, 2016.
30. KARLINSZKY Balázs – VARGA Tibor László (szerk.): *„Rendületlenül a romok között.” A veszprémi egyházmegye 1945 és 1972 között.. A Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskolán 2016. augusztus 24–25-én rendezett konferencia előadásai*. Veszprém, 2017.
31. VARGA Tibor László (szerk.): *„Püspök urat is őrizetbe veszem.” Források a veszprémi egyházmegye második világháborús veszteségeiről II*. Veszprém, 2018.
32. KARLINSZKY Balázs – VARGA Tibor László (szerk.): *Folyamatosság és változás. Egyházszervezet és hitélet a veszprémi püspökség területén a 16–17. században. A Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskolán 2017. augusztus 30–31-én rendezett konferencia előadásai*. Veszprém, 2018.
33. KARLINSZKY Balázs – VARGA Tibor László (szerk.): *Erőgyűjtés és újrakezdés. A veszprémi egyházmegye története a 17. században. A veszprémi Szaléziánumban 2018. szeptember 6-án rendezett konferencia előadásai*. Veszprém, 2019.
34. DRESKA GÁBOR (közreadja): *Monumenta ecclesiae Vesprimiensis 1465–1479. A Veszprémi Főegyházmegyei Levéltár középkori oklevelei*. Veszprém, 2019.